

TRG V PODGORICI.

požigal krščanske vasi. Na tisoče kristjanov je pribežalo vsako leto čez mejo v sosednje dežele, da uteče turškemu meču. Albanska bojovita plemena, ki pripadajo turški veri, so gospodarila z ognjem in mečem v deželi, ne zmeneč se za nobeno oblast in postavo.

Seveda so se tudi kristjani po možnosti branili. Ni manjkalo uporov in boja, a vselej so podlegli premoči. Vsled tega se je obrnilo zatirano prebivalstvo do vevlasti s prošnjo, da naj posredujejo. Diplomati pa so zmajali z ramami in ostalo je pri starem. Notranja izpremembra, ki se je izvršila v Turčiji, ni izboljšala položaja. Starega tirana sultana Abdula Hamida so odstavili in proglasili ustavo. A mlado-

postavo! Seveda te postave nikoli uveljavili niso in bi jo tudi sedaj položili takoj nazaj med stare papirje, ko bi nehal pritisk od zunaj. To zasmehovanje je evropska diplomacija mirno prenesla in dannadan objavljala v oficioznih glasilih vesti, da „velevlasti čuvajo mir“ in da je „status quo na Balkanu zagotovljen“.

Tedaj je počila že dolgo pripravljena bomba. Bolgarija, Srbija, Grška in Črna gora so nastopile kot balkanska krščanska zveza. Njihove proklamacije izjavljajo, da ne morejo več prenašati zatiranja svojih rojakov pod turško oblastjo, in ker ni nobenih garancij, da se usoda kristjanom olajša, jim hočejo z orožjem v roki priboriti svobodo.

Evropska diplomacija ni mogla verjeti, da je to res. Osramočeni so stali pred svetom močnojaki, o katerih se je mislilo, da so gospodarji svetovnega položaja. Tu se je videlo, da je ves koncert svetovnih vesil s svojimi milijoni vojakov in milijardami vojnega materiala brez moči, nezmožen, da bi zabranil en rop na Balkanu, ker manjka v njem medsebojnega zaupanja.

Dne 8. oktobra pa so Črnogorci napovedali vojsko in prekoračili mejo. Ko to pišemo, divja že boj na vseh straneh.

Bojni načrt balkanskih držav je dobro premišljen. Črna gora, Srbija in Grška prestopijo svoje meje in napadejo turško ozemlje, da vežejo kolikor mogoče turške moči na periferiji in si osvoje

SRBSKI PROSTOVOLJCI.